

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев

Член на научното жури

Формирано със заповед № 623 от 27 юли 2020 г. на Ректора на

Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ - Свищов

по обявен конкурс за академична длъжност „професор“- две места, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси), публикуван в Държавен вестник бр. 51/05.06.2020 г. за нуждите на катедра «Финанси и кредит» и в съответствие с решение на факултет «Финанси», Протокол №3/17.07.2020 г.

1. Представяне на кандидата

За конкурса е подал заявление кандидата доцент д-р Стоян Станимиров Проданов – преподавател в катедра „Финанси и кредит“ при Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ - Свищов.

2. Основание за написване на становище

Конкурс за академична длъжност „професор“- две места, в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8 Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси), публикуван в Държавен вестник бр. 51/05.06.2020 г. за нуждите на катедра «Финанси и кредит» и в съответствие с решение на факултет «Финанси», Протокол №3/17.07.2020 г.

3. Персонална характеристика на кандидата.

Доцент д-р Стоян Станимиров Проданов е роден на 16 юли 1969 г. В периода 1989 – 1993 е студент, специалност Финанси в Стопанска Академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, завършва като магистър по Финанси. През септември 2000-та година е удостоен с

научната степен доктор по икономика от Висшата атестационна комисия, София. По-късно, през март 2002 г., отново висшата атестационна комисия го утвърждава като доцент по Финанси. От 1993 до днес работи като преподавател в Катедра „Финанси и кредит”, СА „Д. А. Ценов” Свищов. Освен това, доцент Стоян Станимиров Проданов е бил зам. председател на Съвета на директорите на Свилоза АД, в допълнение, доцент Проданов е общински съветник и Председател на Общинската агенция по приватизация, както и Председател на комисията по икономическо развитие, Председател на комисията по бюджет и финанси в г. Свищов и др.

4. Обща (количествена и качествена) оценка на учебно-преподавателската работа.

Като преподавател в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ доцент Стоян Станимиров Проданов представя достатъчна по обем аудиторна и извън аудиторна учебно-педагогическа заетост в редовна в задочна и дистанционна форма на обучение.

Основните дисциплини, по които доцент Проданов води лекции в рамките на ОКС бакалавър са следните- Инвестиции, Финансово-икономическо оценяване на портфейли, Управление на портфейла, Портфейлен мениджмънт на фирмите, Поведенчески финанси и Управление на портфейла в публичния сектор. По линията на ОКС магистър кандидатът чете Капиталово бюджетиране, Бюджетно управление на фирмата, Анализ ползи-разходи и Управление на инвестиционни проекти. Аудиторната и извън аудиторната заетост надхвърля утвърдения в катедрата лимит и възлиза съответно на 344, 309, 360 и 378 часа съответно за учебната 2016/2016 г., 2016/2017 г., 2017/2018 и 2018/2019 г..

Доцент Проданов има стаж като асистент, старши асистент, главен асистент и доцент. Неговият общ трудов стаж към единадесети март 2020 година възлиза на 28 години, три месеца и 27 дни, от които над 26 години в Стопанска Академия „Д. А. Ценов“- Свищов.

Доцент Проданов има четирима успешна защитили докторанти. Освен това, доцент Проданов ръководи значителен брой текущи докторанти.

5. Обща (количествена и качествена) оценка на научните изследвания и изследователската дейност.

В рамките на настоящия конкурс доцент Проданов представя монографичен труд и други публикации.

Монографичният труд е на тема „Икономиката и застрахователният пазар в България“.

Обект на монографичния труд е българският застрахователен пазар, а негов предмет – аналитичните зависимости и връзки между застрахователния сектор, структурата на пазара и икономическия растеж в България. Разработката на автора е уникална за българската икономическа литература от гледна точка на разглеждането на застрахователната дейност като фактор за икономическия растеж с проследяване на динамичните характеристики на отделните сегменти на застрахователния пазар. Авторът широко използва регресионния и графичния анализ. Глава първа на хабилитационния труд е фокусирана върху теоретичните и практически аспекти на взаимовръзките между финансовия и застрахователния сектор в частност, и икономическия растеж. Водещата авторова теза се свежда до твърдението, че развитието на застрахователния сектор създава предпоставки за ускорен растеж на икономиката. Във втора глава се анализират микроикономическата среда и влиянието ѝ върху застраховането. Изследователската теза е за наличието на силна взаимозависимост между премийните приходи и макроикономическите показатели, преките чуждестранни инвестиции, доходите и разходите на домакинствата, социалното неравенство. Глава трета анализира ключови показатели за развитието на застрахователния пазар у нас. Авторът демонстрира емпирично, че интеграцията на българския застрахователен сектор в европейския създава условия за догонващо развитие на българското застраховане и финансовия небанков сектор. Глава четвърта изследва икономическата ефективност на застрахователните предприятия като стопански единици, измерени чрез брой заети лица, оборот (брутни начислени премии), брутни начислени обезщетения, продукция, обща покупка на стоки и услуги, добавена стойност по факторни цени. Авторът тества хипотезата за подобряване на икономическата ефективност на застрахователния сектор след влизането в Европейския съюз. Глава пета анализира динамиката и структурата на брутния премиен приход, изплатените обезщетения, съответствието на структурата на брутния премиен приход и изплатените обезщетения. Глава шеста развива анализа на динамиката на показателите по видове застраховки. Изследователската хипотеза тества водещата роля на застраховките със задължителен характер спрямо тези с доброволен характер при успоредно нарастване на застрахователната стойност на обектите на застраховане и

свързания с тях брутен премиен приход. Въпреки наличието на работни хипотези, хабилитационният труд има предимно индуктивен характер, т.е. тезите се извеждат непосредствено от емпиричния материал.

Като цяло доцент Проданов представя за конкурса 23 научни труда и три участия в учебници. От представените трудове не се рецензира труда Модели за рационализиране на инвестиционните решения, тъй като последният представлява докторска дисертация.

Извън хабилитационния труд прави впечатление монографията Инвестиции и инвестиционни решения. Водещата идея на автора може да се формулира като разработване на методически апарат за вземане на обосновани инвестиционни решения, включително портфейлна теория като научен фундамент за постигане на целеви инвестиционни резултати, при използване на инструменти като хеджиране срещу риска. Монографичният труд е структуриран в седем глави, където последователно се тестват и решават седем работни хипотези. Първата хипотеза на автора се свежда до това, че инвестициите са процес на нарастване на активите и богатството за всички икономически агенти. Глава втора анализира валидността за ключовата значимост на риска и доходността като фундаментални фактори в процеса на конструиране на инвестиционните портфейли. Основната теза в глава трета е свързана с обосновка на портфейлната теория като антитеза на т. нар. наивна диверсификация. В глава четвърта се обосновава виждането за инвестиционните решения като структуриран процес, включващ етапи, правила, цели, стратегии, факторни променливи и индекси за оценка на портфейлното представяне. В глава пета се развива виждането за позиционирането на условните инструменти като надежден хеджингов апарат срещу риска. В глава шеста се извеждат факторите, влияещи на стойността, демонстрират се основните модели за оценяване на опциите, приложени както към финансовите, така и към реалните опции. В глава седма развива идеята, че в епохата на глобализация единствено активното включване на финансовите пазари, посредниците и регулатора, могат да осигурят ефективно отчитане на предизвикателствата на климатичните промени, острите социални проблеми и етническите конфликти.

Следват редица доклади на научни форуми, статии и студии, в които доцент Проданов се спира на такива важни въпроси, като взаимодействието на финансовите и застрахователните пазари, бонус-малус системата (BMS) в автомобилното застраховане, катастрофичното управление на риска в селското стопанство,

застраховане на нематериални активи в дигиталната епоха, трансгранични решения за транспортна свързаност, обезщетения за неимуществени вреди от пътни инциденти, финансови и технологични иновации, променящи парадигмата на застраховането, сравнителен анализ на водещите модели за оценка на финансови активи, основани на потреблението, приоритизиране на публични инвестиционни проекти, влияние на регионалното развитие върху рисковата премия и дисконтовия процент в икономиката, данъчните реформи в страните в преход, управлението на държавните дългове с използване на инструменти с елемент на изкуствен интелект, регионалната фискална автономия, проблемите на устойчивото развитие и други.

6. Характеризиране на научните приноси

Авторът характеризира по следния начин основните направления на своите научни приноси:

Първо, национално изследване на връзките и зависимостите между икономическото развитие и развитието на финансовия небанков сектор, в частност застрахователния сектор.

Второ, теоретични и методико-приложни изследвания в областта на инвестициите и инвестиционните решения.

Трето, усъвършенстване на подходите за финансовото управление на българските общини, оценяването на дълговия капацитет и проектното структуриране.

Четвърто, методически и дидактически предложения в областта на развитието на дистанционното обучение във висшето образование и електронното учебно съдържание.

Пето, теоретико-приложни изследвания в областта на публичните финанси, регионалното развитие и местното самоуправление в България.

Тези насоки правилно отразяват направленията на изследователската дейност на автора.

Освен това, доцент Проданов подразделя своите научни и научно приложни приноси в три групи- приноси с характер на новости, приноси с характер на обогатяване на съществуващите знания и приноси с характер на приложение на научно-практически приложения. Това структуриране не е общоприето, като основното възражение е това, че всички приноси имат характер на обогатяване на съществуващите знания.

Към първата група приноси авторът отнася разработването на връзката застраховане-икономически растеж и прилагането на интердисциплинарен подход при управлението на риска. Трудовете на автора в тези области имат несъмнено приносен характер, но очевидно не става въпрос за съвършено нови тези.

Останалите приноси са напълно обосновани.

7. Академична известност

Доцент Проданов е достатъчно разпознаваем в научната литература. Представен са доказателства за 65 броя цитирания, с тежест от 5 точки, кумулативно 325 точки. Повечето цитирания са в българската икономическа литература.

8. Допуснати слабости, критични бележки, препоръки.

Трудовете на доцент Проданов третира достатъчно сложни проблеми в областта на финансовата наука и застраховането и управлението на портфейли в частност. Основен приносен момент е изследването на връзката между икономическото развитие и застрахователния пазар. Изводите на автора се базират на обработката на огромен емпиричен материал. Независимо от това, че авторът формулира работни хипотези, неговите изследвания имат предимно индуктивен характер, т.е. извеждат се тенденции и зависимости на базата на обработката на статистически данни. Това, което би могло да се препоръча е засилване на дедуктивния елемент, т.е. експлицитното формулиране на теоретичен модел, който да се тества. Това ще позволи по-целенасоченото използване на по-сложен иконометричен апарат. Друга препоръка е по-тясното обвързване на изследванията на автора с преподавателската дейност, специално в областта на застраховането.

9. Обобщена оценка

Като цяло доцент Проданов покрива напълно изискванията за заемане на академичната длъжност професор в съответствие с националния правилник за прилагане на ЗРАС в Република България. Доцент Стоян Станимиров Проданов показва 1287 точки, при изискуеми 500.

Както вече беше посочено, от направената проверка на представените материали за конкурса, нарушения в процедурата не са констатирани. Спазени са всички нормативни изисквания. Въз основа на запознаването с документите на кандидата по конкурса и оценка на представените от него публикации и документален доказателствен материал, бих могъл да направя следните изводи и заключения:

1. Кандидатът притежава образователна и научна степен „доктор“.
2. Заемал е академична длъжност доцент.
3. Публикувал е оригинален монографичен труд, оригинални статии и доклади в специализирани научни издания в областта на финансите, които не повтарят представените за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ и заемане на академична длъжност „доцент“.
4. Надхвърля почти значително минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3, съответно изискванията по чл. 2.б, ал. 5 от ЗРАСРБ.
5. Доц. д-р Стоян Станимиров Проданов е участвал в образователни и научни проекти.
6. Бил е научен ръководител на четирима докторанти.
7. Представена е и е приета за оценка достатъчна по обем, несвързана с първата хабилитация научна продукция.
8. Авторът е разпознаваем и широко цитиран в научната литература.
9. В своята съвкупност рецензираните публикации съдържат съществени научно-приложими резултати и теоретични обобщения и решения на проблемите в областта на застраховането и финансовите пазари.

Моята общата оценка по критериите и показателите за научно-изследователската и учебната дейност показва, че доц. д-р Стоян Станимиров Проданов отговаря на изискванията на чл. 2б, ал. 2 и 3, чл. 2.б, ал. 5, чл. 29 (1), точки от 1 до 6, чл. 29б (1), (2) и (3) от ЗРАСРБ, както и чл. 60 (1) и (3) за заемане на академичната длъжност „професор“ по професионално направление 3.8 Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси), като аз убедително препоръчвам на уважаемото жури да присъди тази длъжност на уважаемия кандидат.

26.08.2020

Проф. д-р Ганчо Тодоров Ганчев